

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22^{ΑΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Ο Σ Υ Π Ο Δ Ο Χ Η

ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΑΛΑΒΑΡΗ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΤΙΚΟΥ κ. ΜΑΝΟΛΗ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

Ἀγαπητὲ κύριε Συνάδελφε καὶ Φίλε,

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν μοῦ ἀνέθεσε τὸ καθήκον νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ στὴν ἔκτακτη αὐτὴ συνεδρίαση τῆς Ὀλομέλειας καὶ αὐτὸ πράττω μὲ χαρὰ καὶ μὲ κάποια συγκίνηση, πὸν ὀφείλονται σὲ μιὰ παλαιὰ προσωπικὴ ἐμπειρία. Πρὸ ὀλίγων δεκαετιῶν εἶχα τὴν τύχη νὰ σᾶς γνωρίσω νεαρὸν πτυχιούχου τῆς Φιλοσοφικῆς Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἐκτιμῶ τότε τὴν πρώιμη ἐπιστημονικὴ περιέργεια καὶ συνάμα τὴν ἰδιαίτερη εὐφροσύνη, ἀρετὲς πὸν σᾶς ξεχώριζαν σὲ ὅλη τὴ διαδρομὴ τῆς λαμπρῆς ἐπιστημονικῆς σας σταδιοδρομίας στὸ ἐξωτερικόν. Φυσικὰ αὐτὴν δὲν ἔπαυσα νὰ παρακολουθῶ πάντα μὲ κάποια φιλικὴ ὑπερηφάνεια.

Μετὰ τὶς μεταπτυχιακὰς σπουδὰς στὸ πανεπιστήμιον τοῦ Princeton, πὸν τελείωσαν μὲ τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα κοντὰ στὸν κορυφαῖον καθηγητὴ τῆς βυζαντινῆς τέχνης Kurt Weitzmann (1958), ἐργαστήκατε στὸν Καναδᾶ, στὸ πανεπιστήμιον Mc Gill ὅπου ἄρχισε τὸ 1959 ἡ πανεπιστημιακὴ σας ἐξέλιξις στὶς καθηγητικὰς βαθμίδες, γιὰ νὰ καταλήξετε τὸ 1965 στὸν ἀνώτατον βαθμὸν τοῦ τακτικοῦ καθηγητῆ τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης. Στὴν ἔδρα αὐτὴ διδάσκετε ἀκόμη. Ἡ παρουσία σας στὸ σημαντικὸν αὐτὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Καναδᾶ ἀποτελέσει ἕνα σταθμὸν γιὰ τὴν ἔδρα γιὰτὶ οἱ κύκλοι μαθημάτων ἀνοίχθησαν γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ καὶ στὴ βυζαντινὴ τέχνη. Τὸ ἀποτέλεσμα ἤδη εἶναι ὅτι μὲ μαθητὰς τοῦ κυρίου Γαλάβαρη ἐπαν-

δρόθησαν μουσεῖα καὶ πανεπιστήμια καὶ ὅτι ἰδρῶθηκε μιὰ σημαντικὴ βυζαντινὴ βιβλιοθήκη.

Μὲ τὶς δραστηριότητές σας στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο καὶ μὲ τὶς πολυάριθμες μελέτες ἀποκτήσατε ἐγκαίρως ἀναμφισβήτητο ἐπιστημονικὸ κύρος μέσα στὴ χώρα ἀλλὰ καὶ στὸν διεθνή κύκλο τῶν βυζαντινολόγων, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὶς ἐπανεπιλημμένες προσκλήσεις νὰ διδάξετε σὲ πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἡ σειρά τιμητικῶν διακρίσεων ἀπὸ ἐπιστημονικὲς ἐταιρεῖες, ὅπως τὴν Ἐθνικὴ Ἀκαδημία τοῦ Καναδά, τὴ Μεσαιωνικὴ Ἀκαδημία τῆς Ἀμερικῆς, καὶ πολ-
λές ἄλλες, ἐπιβεβαιώνουν τὸ ἀξαναόμοιο κύρος σας!

Οἱ πολύχρονες ἔρευνες καὶ ἡ παραγωγικὴ εὐφορία σὲ δημοσιεύματα, βιβλία καὶ μελέτες σὲ διεθνῆ ἐπιστημονικὰ περιοδικά, περιστρέφονται σὲ τρία κύρια θέματα:

Τὸ ἓνα εἶναι ὅσα ἀναφέρονται στὴ λατρεία καὶ τὴ λειτουργία, ὅπως ὁ Ἄρτος στὴ Θεία Λειτουργία, καὶ οἱ σφραγίδες πρὸς τὸν καθιερώσαν, τὰ φῶτα τῆς ἐκκλησίας —κεριά, κωνδύλια— καὶ σὲ συνάφεια μὲ αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἄξιονες: οἱ φορητὲς εἰκόνες καὶ τὰ εἰκονογραφημένα χειρόγραφα.

Οἱ μελέτες γιὰ τὶς εἰκόνες πρὸς ἐξετάζονται καὶ ὡς αὐτοτελῆς καλλιτεχνικὴ κατηγορία, μὲ τὶς εἰκονολογικὲς ἐρμηνεῖες ἀναφέρονται τελικὰ σὲ λατρευτικὰ καὶ λειτουργικὰ ζητήματα, καὶ ἐμμέσως σὲ θεολογικοῦ χαρακτήρα θεωρίες. Σχετικὲς εἶναι καὶ οἱ ἐργασίες σας σὲ μολυβδόβουλλα.

Τὸ τρίτο θέμα πρὸς σᾶς ἀνέδειξε διεθνῶς ἓναν ἀπὸ τοὺς λίγους εἰδικούς εἶναι τὰ εἰκονογραφημένα βυζαντινὰ χειρόγραφα στὰ ὁποῖα ἔχετε ἀφιερῶσει σειρά βιβλίων καὶ ἀξιόλογων μονογραφιῶν. Ἀναφέρομαι στὸ βιβλίον γιὰ τὴν εἰκονογράφηση τῶν λειτουργικῶν ὁμιλιῶν τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, σὲ ἐκεῖνο γιὰ τὴν εἰκονογράφηση τῶν προοιμίων τῶν εὐαγγελίων, ἀκόμη στὸ μνημειῶδες ἔργο γιὰ τὰ χειρόγραφα τοῦ Σινᾶ πρὸς μᾶς ἀπασχόλησε πρόσφατα. Τέλος σημειῶνω ὅτι τὰ χειρόγραφα τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶναι ἔτοιμα καὶ περιμένουν ἐκδότη.

Νὰ θυμηθοῦμε ὅτι τὰ εὐρύτερα ἐνδιαφέροντά σας γενικὰ γιὰ τὸν κόσμον τῆς τέχνης ὁμορφαίνουν τὰ κείμενά σας· ἡ ποίηση, ἡ ζωγραφικὴ, ἡ μουσικὴ, σᾶς ἀναδεικνύουν ἓναν καλλιεργημένο καὶ λεπταίσθητο διανοούμενον, πρὸς εἶναι ἄξιον νὰ συνδέσει στίχους ἑνὸς ποιητῆ σὰν τὸν Ρίλκε μὲ τὴν αἰσθητικὴ τῆς εἰκόνας.

Ἀγαπητὲ κύριε Γαλάβαρη, συνάδελφε καὶ φίλε,

Εἶμαι εὐτυχῆς γιὰτὶ σήμερον ἀξιῶθηκα νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ στὸν τίμιον χῶρον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, στὴ συντροφιᾷ σοφῶν καὶ λογάδων ἀνδρῶν, ὑπερέφανων ὅταν τιμῶν Ἕλληνες πρὸς ἔχουν μεταφέρει σὲ ξένες καὶ ἀνελλήριστου πολιτισμοῦ χῶρες ὄχι μόνον τὴν πλούσια ἑλληνομάθεια ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ τους.